

Sygn. akt: I Ns 619/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Henke-Nicewicz
-----------------	------------------------------

Protokolant:	stażysta Natalia Kaźmierczak
--------------	------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Inowrocławiu na rozprawie

sprawy z wniosku **D. J.**

z udziałem (...) **Sp. z o. o. w P.**

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 5.638,14 zł (pięć tysięcy sześćset trzydzieści osiem złotych 14/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
3. nakazać pobrać od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Inowrocławiu kwotę 1.080,48 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt złotych 48/100) tytułem nieuiszczonych wydatków.

SSR Agnieszka Henke-Nicewicz

Sygn. akt I Ns 619/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni D. J. w dniu 18 czerwca 2012 roku wniosła o ustanowienie na nieruchomościach stanowiących jej własność, położonych w K. i stanowiących działki o numerach ewidencyjnych (...), dla których Sąd Rejonowy w Inowrocławiu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste pod nr (...), na rzecz każdorazowego właściciela urzędzenia przesyłowego -linii energetycznej wysokiego napięcia zlokalizowanej na wyżej wskazanych działkach, służebności przesyłu polegającej na utrzymywaniu linii energetycznej, prawie do jej konserwacji, napraw, według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę oraz o zasądzenie od uczestnika (...) spółki z o.o. w P. jednorazowej kwoty 112.716 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie wyżej wskazanej służebności.

Uzasadnieniu wskazała, że jest właścicielem nieruchomości, przez jej działki przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia należąca do uczestnika. Zasadnym jest unormowanie stanu prawnego przez ustanowienie służebności. Podała, że wezwała uczestnika do uregulowania korzystania z działek ale uczestnik nie wyraził gotowości do zawarcia stosownej umowy. Wskazała, że linia wraz ze strefą ochronną zajmuje obszar około 3.131 m². Podniosła, że do 1990

roku zasiedzenie służebności mogło nastąpić wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa, uczestnik może powoływać się na przysługujące mu prawo służebności przesyłu jeśli udowodni, że zostało ono przeniesione na niego przez Skarb Państwa a okres zasiedzenia mógł rozpocząć swój bieg od 1990 roku w złej wierze. (k. 2-4)

(...) Spółka z o.o. z siedzibą w P. w odpowiedzi na wniosek wniosł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, że na nieruchomościach wnioskodawczyni jest zlokalizowana linia wysokiego napięcia 110 kV relacji P.-K. stanowiąca własność uczestnika. Przewody linii przebiegają nad wszystkimi działkami wskazanymi przez wnioskodawczynię. Linia do 2004 roku istniała pod nazwą P.-K. a została wybudowana i oddana do użytkowania w 1966 roku. Podniósł zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przez Skarb Państwa, najpóźniej z dniem 1 stycznia 1976 roku, obciążającej każdorazowego właściciela nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą nr (...), polegającą na prawie utrzymywania na nieruchomościach służebnych napowietrznej linii wysokiego napięcia przebiegającej przez działki (...), przy czym na działce (...) zlokalizowanej na jednym słupie podporowym wraz z prawem swobodnego wstępu na nieruchomość obciążoną, celem wykonywania przeglądów, modernizacji i naprawy urządzeń.

W uzasadnieniu wskazał, iż na nieruchomościach wnioskodawcy znajduje się linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia wybudowana w 1966 roku. Od chwili posadowienia urządzeń (...) Spółka z o.o. i jej poprzednicy prawni użytkowali trwale i widoczne urządzenie w postaci napowietrznej linii energetycznej w sposób, który odpowiada treści służebności przesyłu i byli posiadaczami służebności w rozumieniu art. 352 k.c. Uczestnik jest następcą Skarbu Państwa w zakresie posiadania tego prawa rzeczowego, bowiem jest ono częścią składową budowli - linii elektroenergetycznych, w które został wyposażony. W 1989 roku Zakład (...) został wydzielony z Zakładów (...). W lipcu 1993 roku został skomercjalizowany. Dnia 2 stycznia 2003 roku nastąpiło połączenie pięciu przedsiębiorstw energetycznych, w tym Zakładu (...) S.A. Spółką przejmującą była Grupa (...) S.A. w P., która zgodnie z art. 494 k.s.h. weszła we wszystkie prawa o obowiązki spółek przejmowanych – dotyczy to także praw rzeczowych. Zakład (...) S.A. działał jako Oddział (...) S.A. Dnia 30 czerwca 2007 roku nastąpiło przeniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w tym przedmiotowej linii energetycznej na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wskazał, że prawa związane z własnością urządzeń - budowli stanowią część składową tych budowli podobnie jak nieruchomości. Uczestnika i jego poprzedników prawnych podczas przemian ustrojowych wyposażono w to mienie, więc są następcami prawnymi wzmiankowanych służebności a długotrwałe istnienie urządzeń bez żadnych działań ze strony właścicieli, w tym żadnych przeszkód, pozwala na przyjęcie posiadania służebności w dobrej wierze. (k. 48-51)

Pismem z 9 października 2013 roku wnioskodawczyni podtrzymała stanowisko w zakresie niewykazania przez uczestnika, że wraz z przekształceniami nastąpiło równocześnie lub w terminie późniejszym przeniesienie prawa własności urządzeń przesyłowych i że nie sposób określić, w jakiej dacie uczestnik stał się właścicielem przekazywanych składników majątku. Wskazała także na konieczność doprecyzowania zarzutu zasiedzenia co do treści i powierzchni, także wskazała na konieczność ustalenia nieruchomości władnącej, bowiem każdorazowa jej zmiana powoduje zmianę treści prawa służebności gruntowej. Wskazała ponadto na złą wiarę uczestnika wobec nieprzedłożenia dokumentów wykazujących tytuł do działek. (k. 244-245)

W odpowiedzi uczestnik pismem z 14 listopada 2013 roku podniósł, że przywołane w piśmie wnioskodawczyni zarządzenie z 16 stycznia 1989 roku dotyczyło jedynie podziału dotychczasowego przedsiębiorstwa państwowego a urządzenia energetyczne zarówno przed jak i po podziale Zakładów (...) w B. były własnością Skarbu Państwa. Przeniesienie własności urządzeń energetycznych na Zakład (...) w B. nastąpiło z dniem 1 lutego 1989 roku w związku ze zmianą k.c. znoszącego zasadę jednolitej własności Skarbu Państwa. Z tym dniem przedsiębiorstwa państwowe z mocy prawa stały się właścicielami majątku, którym do tej pory zarządzały w imieniu Skarbu Państwa. Ustawodawca nie przewidział żadnych szczególnych czynności prawnych potrzebnych do przeniesienia własności środków trwałych, z wyjątkiem prawa własności nieruchomości, wymagających wydania decyzji uwłaszczeniowej właściwego wojewody. Wskazał także, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego w przypadku zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie jest konieczne wskazywanie nieruchomości władnącej. (k. 301-302)

W dalszym toku postępowania wnioskodawczyni i uczestnik podtrzymali stanowiska. (k. 313, 316)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

D. J. jest właścicielką nieruchomości położonych w K., stanowiących działki o numerach ewidencyjnych (...), dla których Sąd Rejonowy w Inowrocławiu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczyste pod nr (...).

dowód: odpis z księgi wieczystej (...) – k. 8, 52882 – k. 9, 52883- k. 10, 52884 – k. 11, 52885 – k. 12, 52886 – k. 13.

Przez działki D. J. o numerach ewidencyjnych (...) przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV. Na działce (...) znajduje się słup kratowy linii 110 kV. Nad działkami (...) przebiegają przewody linii napowietrznej w układzie trójkątnym. Linia napowietrzna 110 kV relacji P.-K. wykonana jest przewodami (...)6-3x185 mm², przewód odgromowy jest przewodem typu 1xO/F1-50 mm². Linia ta powstała w 1966 roku. Linia od czasu powstania nie zmieniła swojego przebiegu i nie podlegała modernizacji. Słup posadowiony na działce D. J. stoi od początku usadowienia linii i nie był wymieniany, jest tylko konserwowany.

W momencie powstania linii działki (...) były własnością osób fizycznych.

dowód: zeznania świadków S. W. – k. 309-310, zeznania świadka A. K. – k. 310-311, zeznania świadka M. K. – k. 431-432, dokumentacja projektowa linii napowietrznej wysokiego napięcia -k. 60-62, opinia biegłego sądowego P. K. z 11.12.2014 roku - k. 349-367, opinia uzupełniająca - k. 394-399, akta księgi wieczystej nr (...)

D. J. zwróciła się do (...) spółki z o.o. w P. w przedmiocie zawarcia odpłatnej umowy służebności przesyłu na działkach o numerach ewidencyjnych (...), lecz uzyskała odpowiedź odmowną.

dowód: pismo z dnia 22 grudnia 2012 roku – k. 14, pismo z 25 stycznia 2012 roku – k. 15

Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku zostało utworzone Przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...). W skład tego przedsiębiorstwa wszedł Zakład (...) w B.. Następnie zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku nr 49/ (...)/89 utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w B.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego (...) w B. i wpisano do rejestru przedsiębiorstw państwowych postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 1989 roku. Następnie aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 roku Rep. A nr 2419/93 Zakład (...) został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zakład (...) Spółka Akcyjna. W dniu 2 stycznia 2003 roku nastąpiło połączenie (...) S.A. między innymi z Zakładem (...) S.A. (...) S.A. od dnia 13 października 2004 roku zmieniła firmę na (...) S.A., która jest sukcesorem uniwersalnym Zakładu (...) S.A. Aktem notarialnym z dnia 30 czerwca 2007 roku Rep. (...) doszło do zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w wyniku czego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stała się na podstawie § 2 wskazanej wyżej umowy właścicielem składników mienia (...) S.A. w tym prawa własności ruchomości, zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów, w tym również słupa i napowietrznej linii energetycznej zlokalizowanej na nieruchomości D. J..

dowód: zarządzenie nr 24 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 lutego 1958 roku - k. 64, zarządzenie nr 1 Ministra Górnictwa i Energetyki z 4 stycznia 1960 – k.65, zarządzenie nr 49/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku k. 66-68, postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 22 czerwca 1989 roku k. 69-71, akt notarialny z dnia 12 lipca 1993 roku Rep. A nr 2419/93 - k. 72-84, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego - k.85-101, akt notarialny z 30 czerwca 2007 roku Rep. (...) k. 102-135, zeznania świadka M. K. – k. 431-432

Nieruchomością władnącą jest nieruchomość położoną w K., gmina K., działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...). Na nieruchomości znajduje się Główny Punkt Zasilania K., z którego przy pomocy sieci energetycznych wysokiego napięcia zasilana jest linia energetyczna

znajdująca się na nieruchomościach D. J.. Przejście posiadania służebności na Zakład (...) w B. nastąpiło na mocy decyzji uwłaszczeniowej Wojewody (...) z 4 stycznia 2000 roku.

dowód: decyzja uwłaszczeniowa Wojewody (...) z 4 stycznia 2000 roku w aktach księgi wieczystej BY1I/00011383/2 – k. 20, 25, zeznania świadka M. K. – k. 431-432

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone dokumenty, zeznania świadków oraz opinie biegłego sądowego P. K.. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zeznań świadków oraz kwestionowania opinii biegłego sądowego. Osoby przesłuchane w charakterze świadków w treści swych zeznań prezentowały swoją wiedzę na temat przebiegu linii energetycznych będących przedmiotem postępowania. Natomiast biegły odpowiedział rzeczowo i wyczerpująco na pytania zawarte w tezie dowodowej i jasno uzasadnił swoją opinię. Biegły w sposób rzeczowy wyjaśnił, że urządzenia znajdujące się na nieruchomości wnioskodawczyni są tożsame z tymi, o jakich mowa w dokumentach znajdujących się w aktach sprawy oraz że swoje ustalenia oparł na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, materiałach dostarczonych przez uczestnika, materiałach znajdujących się w Rejonie Energetycznym w I. oraz dokonanej analizie wymiarów linii na poszczególnych działkach. Ponadto ustalenia biegłego dotyczące daty posadowienia urządzeń energetycznych na nieruchomości wnioskodawczyni znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, w tym w szczególności w protokołach odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych oraz zeznaniach świadków. Wobec kwestionowania w całości opinii biegłego przez pełnomocnika wnioskodawczyni i zobowiązania sporządzenia opinii uzupełniającej w odniesieniu do stawianych zarzutów biegły sporządził opinię uzupełniającą odnosząc się merytorycznie do zarzutów podniesionych przez wnioskodawczynię. Sąd opinię uzupełniającą uznał za wyczerpującą, rzetelną i logiczną oraz oparł się o jej ustalenia dokonując rozstrzygnięcia sprawy.

Odnosząc się do żądania wniosku to jego podstawą prawną był art. 305¹ k.c., zgodnie z którym nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu i od oceny zasadności zarzutu zależało ostateczne rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, dalsze postępowania dowodowe zostało ograniczone do badania tej kwestii. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że przed wprowadzeniem konstrukcji prawnej służebności przesyłu uregulowanej w art. 305¹-305⁴ k.c., tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 r., możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, Lex 57064, z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Lex nr 458125, z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, Lex 892939 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11, Lex nr 1218185; z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12, Lex nr1341262).

Możliwość nabycia przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwo służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu uzależniona jest od spełnienia określonych warunków. Zgodnie z art. 292 kodeksu cywilnego służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Natomiast art. 352 § 1 i 2 k.c. stanowi, że kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy. Znajdujące się na nieruchomościach wnioskodawczyni urządzenia energetyczne niewątpliwie spełniają wymóg trwałości i widoczności. Urządzenia te zostały trwale połączone z przedsiębiorstwem energetycznym prowadzonym przez poprzednika prawnego uczestnika w 1966 roku i od tego czasu były eksploatowane, podlegając okresowym

ogłędzinom i modernizacjom. Potwierdzają to zeznania świadków S. W., A. K., M. K., jak również dokumenty w postaci protokołów odbioru technicznego i przyjęcia do eksploatacji urządzeń energetycznych.

Do zasiedzenia służebności stosuje się odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie, tj. w szczególności art. 172 k.c. określający terminy zasiedzenia własności nieruchomości. Chodzi wszakże o stosowanie odpowiednie, uwzględniające zasadnicze różnice konstrukcyjne pomiędzy zasiedzeniem nieruchomości a zasiedzeniem służebności gruntowych (zob. E. Gniewek, Kodeks cywilny, Księga Druga. Własność i inne prawa rzeczowe, Komentarz do art. 172 k.c.). Przesłankami zasiedzenia służebności gruntowej czynnej są: 1) posiadanie służebności, polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia w zakresie odpowiadającym treści określonej służebności; 2) upływ oznaczonego w ustawie czasu, czyli 20 lub 30 lat, bądź 10 i 20 lat przed 1990 rokiem, w zależności od tego, czy posiadacz służebności był w dobrej, czy w złej wierze (zob. wyrok SN z dnia 31 stycznia 1967 r., III CR 270/66, Lex nr 560).

Odnosząc się do zarzutu wnioskodawczyni, że uczestnik nie wykazał daty podłączenia urządzeń przesyłowych do sieci zwrócić uwagę na tezę postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r. (V CSK 287/12, 1365761), zgodnie z którą ograniczenia we władaniu przez właściciela nieruchomości ujawniają się niewątpliwie już wtedy, gdy przedsiębiorca zajął oznaczoną część tej nieruchomości i rozpoczął prace związane z wznoszeniem urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej. Już wtedy, jeżeli właściciel sprzeciwia się takiemu stanowi rzeczy, może podjąć działania zmierzające do tego, aby przedsiębiorca zaprzestał naruszenia jego władztwa. Z tym też zdarzeniem należy wiązać początek biegu terminu do zasiedzenia służebności.

Sąd podziela stanowisko zaprezentowane w orzecznictwie, zgodnie z którym dla przyjęcia dobrej wiary posiadacza służebności wystarczające jest ustalenie tego stanu na moment objęcia służebności w posiadanie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 grudnia 2012 r., I ACa 471/12, L. nr (...)). Należy bowiem zauważyć, że art. 172 § 1 k.c. stanowi o „uzyskaniu posiadania”, co daje podstawę do przyjęcia, że późniejsza zmiana w charakterze wiary nie ma znaczenia dla biegu zasiedzenia. Zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Pojęcie dobrej wiary uczestnika obrotu cywilnoprawnego było wielokrotnie przedmiotem rozważań sądów najwyższych instancji.

Sąd przyjął, że uczestnik w momencie instalowania urządzeń energetycznych na nieruchomości wnioskodawczyni pozostawał w dobrej wierze. Urządzenia te powstały w 1966 roku, kiedy to obowiązywała ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (tekst jedn. Dz.U. 1954, Nr 32, poz. 135). Zgodnie z art. 1 ust. 1 zd. 1 tejże ustawy, we wsiach i osiedlach, do których dochodzi lub według państwowego planu inwestycyjnego ma dochodzić linia elektryczna - przewodniczący prezydium powiatowej rady narodowej na podstawie planu, opracowanego przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji rolnictwa w porozumieniu z właściwym terytorialnie zarządem energetycznym i zatwierdzonego przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej zarządzi i ogłosi w sposób przyjęty dla ogłoszeń urzędowych powszechną elektryfikację. Ustawa o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli zobowiązywała właścicieli nieruchomości, na których dokonywane były prace budowlane do umożliwienia wstępu na ich teren osobom upoważnionym. Właściciele nieruchomości nie musieli zatem wyrażać zgody na przeprowadzane prace. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy, we wsiach lub osiedlach, objętych zarządzeniem o powszechnej elektryfikacji - osobom posiadającym odpowiednie upoważnienie właściwego przedsiębiorstwa elektryfikacji rolnictwa służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia, określonego w art. 1 ust. 1. Właściciel, użytkownik, dzierżawca, najemca, posiadacz lub zarządca budynku albo posesji obowiązany jest umożliwić wstęp i wykonanie czynności określonych w ust. 1.

Przedsiębiorstwo energetyczne dokonujące inwestycji na podstawie ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli miało prawo pozostawać w przekonaniu, że przysługuje mu tytuł prawny na budowy urządzeń energetycznych na gruntach, które do niego nie należały. Wobec tego przyjąć należy, że także przedsiębiorstwo państwowe będące poprzednikiem prawnym uczestnika, tj. Zakłady (...), przeprowadzając inwestycję polegającą na budowie linii

energetycznej wysokiego napięcia miało pełne prawo do tego, aby zakładać, iż działania podejmowane w ramach realizacji tej inwestycji są zgodne z prawem.

W związku z tym, że wówczas obowiązujący przepis art. 172 § 1 k.c. przewidywał krótszy niż obecnie, bo 10-letni okres posiadania dla nabycia nieruchomości przez zasiedzenie w dobrej wierze, przyjąć należało, że poprzednik prawny uczestnika nabył przez zasiedzenie służebność odpowiadającą treścią służebności przesyłu najpóźniej z odpowiednio z dniem 28 października 1976 roku.

Wbrew stanowisku wnioskodawczynie podstawy dla poczynienia ustaleń dotyczących przeniesienia posiadania służebności na rzecz uczestnika nie stanowił jedynie fakt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego. W orzecznictwie sądowym niekwestionowanym pozostaje, że jednoznaczne z wydaniem samej rzeczy jest wydanie dokumentów, które umożliwiają rozporządzanie rzeczą, jak również wydanie środków, które dają faktyczną władzę nad rzeczą. Ustawodawca nie wymaga zatem pisemnej formy potwierdzenia przeniesienia posiadania. Zmiana posiadania następuje bowiem w sferze faktycznej i stanowi czynność realną, a nie prawną (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2008 roku w sprawie o sygn. akt I CSK 458/07 publik. Lex nr 484711, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 sierpnia 2013 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 292/13 publik. Lex nr 1363238).

Odnosząc się do zarzutu wnioskodawczynie jakoby bieg terminu zasiedzenia przed dniem 1 lutego 1989 roku, czyli przed dniem uchylenia art. 128 k.c. będącego podstawą funkcjonowania zasady tzw. jednolitej własności państwowej w drodze ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. z 1989 r. Nr 3, poz. 11) nie mógł być liczony na rzecz poprzednika prawnego uczestnika nie jest zasadny. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano zgodnie, że wprawdzie ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (zob. wyrok SN wydany w składzie 7 sędziów z dnia 15 stycznia 2009 r., I CSK 333/07, Lex 490436; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2013 r., I CSK 495/12, Lex 1365592).

Z uwagi na powyższe ustalenia Sąd uznał zarzut zasiedzenia za zasadny i oddalił wnioski o powołane biegłych sądowych z dziedziny geodezji, elektroenergetyki, szacowania wartości nieruchomości. Sąd uwzględniając zarzut zasiedzenia służebności oddalił wniosek na podstawie art. 292 k.c. w związku z art. 305¹-305⁴ k.c. w zw. z art. 172 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i w tym zakresie zasądzone od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę 5.638,14 zł. Na przedmiotową kwotę składa się suma tytułem uiszczonych przez uczestnika kosztów sądowych stanowiących zaliczkę na wynagrodzenie biegłego w kwocie 2.021,14 zł oraz kwota 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Sąd nakazał pobrać od wnioskodawczynie na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 1.080,48 zł tytułem dotychczas nieuiszczonych wydatków na opinię biegłego.

W ocenie Sądu interesy wnioskodawczynie oraz uczestnika niniejszego postępowania były niewątpliwie sprzeczne. Sprzeczność interesów implicite zawarta jest w art. 305² k.c., który odsyła zainteresowane podmioty na drogę postępowania sądowego w razie braku porozumienia między nimi co do możliwości zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu. Dlatego też Sąd przyjął, że w sprawie tej koszty postępowania powinien ponieść ten zainteresowany, którego żądanie nie zostało uwzględnione, a zatem wnioskodawczynie.

SSR Agnieszka Henke-Nicewicz